

gos nominant, uixq; famulorum loco habent, relegant, turpiter à se quod præcipuum & artiquissimum est medicinae membrum, quodq; naturæ speculationi (si modò quod aliud) in primis innititur, depellentes: id quod tamen hodie apud Indos maxime reges exercent, Persæ hæreditario iure suis liberis perinde ac quondam tota Asclepiadum arstra dunt, Thraces cum plerisque nationibus summe colunt ac uenerantur. ea artis parte propemodum neglecta, quam olim Romani tanquam eludendis interimendisq; hominibus excogitatam, è re publica proscripserunt: ut quæ citra Naturæ opem nihil penitus accommodet, imò & illam alioquin in morbo à se explicando satagentem, iuuare studens, frequenter totam pessundet, & ab officio prorsus abstrahat. Vnde etiam illi potissimum debemus, quod tot conuicijs in medicos iaci solitis hæc sacratissima ars eluditur, quum tamen ipsius pars, quam liberalibus disciplinis instituti à se turpiter diuelli sinunt, præcipua laude illam perpetuò illustret. Quando enim ingeniorum fons Homerus medicum uirum multis præstantiorem esse affirmat, & cum uniuersis Græciæ poëtis Podalirium & Machaonem celebrat, hi diui Asclepij filij non ideo prædicantur, quod febriculam, & quæ sola Natura absque medici auxilio leuius, quam illo adhibito, sanat, remouerent, hominum uel palato in reconditis deploratisq; affectibus subseruirent: sed quia luxationum, fracturarum, uulnerum, & reliquarum continuitatis solutionum, sanguinisq; fluxus curationi potissimum præessent, ac spiculis, telis, atque alijs eiusmodi malis (quæ bella in primis inferunt, diligentemq; medici operam semper experit) generosissimos Agamemnonis milites liberarent. Verum augustissime Cæsar CAROLE, unum medicinae instrumentum alijs præferre, haudquaquam proposui: quum triplex dicta auxiliorum ratio minime disiungi possit, & tota ad unum artificem attineat: atque ad hanc ut debite exequatur, omnes medicinae partes ex æquo ita constitutæ paratæq; sint, ut singula eo felicius in usum referantur, quo quis cumulatius omnia in uicem iungat. Quamuis etiam rarus omnino morbus occurrat, qui non statim triplex præsidiorum instrumentum requirat: itaq; opportuna uictus ratio instituenda, & medicamentis ac demum manu aliquid molienti sit. adeo ut huius artis tyrones modis omnibus hortandi ueniāt, ut illorum (si dijs placet) physicorū susurros uilipendentes, Græcorū more, ac quemadmodum artis natura penitus præcipit, manus quoq; curationi admoueāt, ne deinceps laceram medendirationem, in communis hominum uitæ perniciem conuertant. Atque hoc eo instigandi sunt diligentius, quo in medicina hodie integrius eruditus, à manus opera, tanquam à peste, ideo præsertim abstinere cernimus, ne à medicorum Rabinis apud indoctam plebem pro tonsoribus traducantur, ipsiq; postmodum neque par cum istis uix dimidiatò medicis quæstus, neque honor, neque apud imperitum uulgus æstimatio accedat. Hæc etenim detestabilis uulgi opinio præcipue remoratur, quo minus totum curandi artificium, uel hoc etiam seculo assumamus, & interiorum affectuum curationem duntaxat nobis asciscentes, magna mortalium noxa (ut semel uereq; dicam) modica solum ex parte medicis esse studeamus. Quippe quum primum ad pharmacopolas uniuersa medicamentorum compositio relegatur, mox etiam medici impensè ipsis necessariam simplicium medicaminum cognitionem amiserunt, atque ut tot barbaris uocibus, falsisq; etiam pharmacis officinae scaterent, tot uerò elegantissimæ ueterum compositiones nobis pariter deessent, adhucq; complures etiam lateant, autores suæ: ac inexhaustum laborem pararunt cum ætatis nostræ, tum qui ante annos aliquot hanc præcessere eruditissimis uiris, indefesso studio simplicium medicamentorum cognitioni sic incumbentibus, ut illam pristino nitore restituere conati, plurimum contulisse uideantur: cuius rei inter tot celebres alioquin uiros, argumentum præbet, huius ætatis rarum specimen Gerhardus Vueldbik, Maiestati tuæ à secretis, uariæq; disciplinarum ac linguarum eruditione cum primis ornatus, atque in stirpium historia nostrorum hominū exercitatissimus. Ceterum peruerissima hæc curationis instrumentorum ad uarios artifices diductio, adhuc multò execrabilius naufragium, ac longè atrociorem cladem præcipue naturalis philosophiæ parti intulit, cui quum hominis historiam complectatur, firmissimumq; totius medicæ artis fundamentum, ac constitutionis initium iure habenda sit, Hippocrates & Plato tantum tribuerunt, ut illi inter medicinae partes, primas esse adscribendas non dubitarint. Hæc namque cum prius à medicis unice excoleretur, ipsiq; in hac adipiscenda omnes neruos intenderent, tum demum misere collabi cepit, quum ipsi manuum munus ad alios reijcentes, Anatomem perdidierunt. Dum enim medici solam interiorū affectuum curationem ad se pertinere autumabant, etiam uiscerum cognitionē sibi abundè sufficere arbitrabantur, & ossium, musculorum, neruorum, uenarum, arteriarum quæ ossa musculosq; perreptant fabricam, ueluti ad ipsos non spectantem, neglexerunt. Ad hæc quum uniuersa administratio tonsoribus committabatur, non solum uera uiscerum cognitio medicis periit, uerum etiam disseccandi industria interci-

intercidit prorsus, eo quod scilicet huius confectionem non aggredierentur, illi uerò quibus manus artificium committeretur, indoctiores essent, quàm ut disseccionis professorum scripta intelligerent: tantum abest, ut difficillimam abstrusissimamq; artem manu ipsis traditam, id hominum genus nobis asseruaret, utq; hæc pestilens curatiuæ partis dispersio detestabilem ritum in Gymnasijs non inueheret, quo alij humani corporis sectionem administrare, alij partium historiam enarrare consueuerunt. his quidem graculorum modo, quæ nunquam aggressi sunt, sed tantum ex aliorum libris memoriæ commendant, descripta uel ob oculos ponunt, alitè in cathedra egregio fastu occinentibus: illis autem adeo linguarum imperitis, ut dissecta spectatoribus explicare nequeant, atque ex physici præscripto ostendenda lacerent, qui manu corporis sectioni nunquam adhibita, tantum ex commentario nautam non sine supercilio agit. Atque ut sic omnia perperam docentur in scholis, ac ridiculis quæstionibus dies aliquot abeunt, ita quoque spectatoribus in illo tumultu pauciora proponuntur, quàm lanus in macello medicum docere possit. ut aliquot Gymnasia præteream, ubi de humani corporis compage refecanda uix unquam cogitatur: usque adeo uetus medicina à pristino decore ante plures annos desciiuit. Porro quum illa iam pridem in tanta huius seculi (quod tuo numine prudenter moderari uolunt superi) foelicitate cum omnibus studijs ita reuiuiscere, atque à profundissimis tenebris caput suum erigere cœpisset, ut ueterem candorem citra controuersiam in nonnullis Academijs propemodum recuperasse uideretur, nihilq; illa impensius adhuc desideraret, ac prorsus emortuam humani corporis partium scientiam, ipse tot præstantium uiro- rum exemplo prouocatus, huic pro mea uirili, ac ijs quibus possem rationibus opem ferendam duxi. Ac ne, omnibus aliquid communium studiorum gratia tanto successu attentantibus, solus torpescerem, aut etiam à meis progenitoribus degenerarem, hoc naturalis philosophiæ membrum ita ab inferis reuocandum putauit, ut si non absolutius apud nos, quàm aliàs unquam apud præcos disseccionum professores uersaretur, eò tamen pertingeret, ut aliquando haudpu- deret asserere, hanc disseccionis rationem cum antiqua illa conferri posse: nostraq; hac tempe- state nihil simul ita collapsum, moxq; integritati restitutum, ac Anatomem fuisse. Verum id stu- dium neuiquam successisset, si quum Parisijs medicinae operam darem, huic negotio manus non admouissem ipse, ac obiter mihi & cõsodalibus ab imperitissimis tonsoribus in una atque altera publica sectione uisceribus aliquot superficietenus ostensis acqueuissem. adeo enim per- functorie illic, ubi primum medicinam prosperè renasci uidimus, Anatomem tractabatur, ut ipse in brutorum aliquot sectionibus sub celebri ac nunquam satis laudato uiro Iacobo Syluio uersatus, tertiam cui unquam mihi adesse obigit sectionem, solito absolutius, & sodalium & præceptorum hortatu adductus publicè administrarem. Quum autem secundo (tonsoribus ab opere iam relegatis) illam aggredierem, musculos manus cum accuratori uiscerum disseccio- ne conatus sum ostendere. præter octo enim abdominis musculos turpiter, peruersoq; ordine laceratos, nullum unquam musculum, ut neque etiam os aliquod, multoq; minus adhuc ner- uorum, uenarum, arteriarum exactam seriem, quisquam mihi primum commonstrauit. Mox Louanij, quò ob belli tumultus mihi redeundum fuerat, quòd illic decem & octo annis de Ana- tome ne somniauerat quidem medicus, utq; de eius Academiæ studiosis bene mereret, ac ipse in re prorsus abdita, & mihi ad medicinam apprimè necessaria exercitatio redderet, accuratius paulo quàm Parisijs, humanā fabricam ita inter diuidendum enarraui, ut iuniores eius Acade- miæ professores nunc magnā atque adeo seriam ac diligentē in hominis partibus dignoscendis operam impendere uideantur, probè intelligentes, quàm egregiam philosophandi suppellecti- lem earum notitia ipsis suppediet. Porro Parauij in clarissimo totius orbis gymnasio, quia ad medicinae chirurgiæ professionem (quam, ne à reliqua medicina meipsum disungerem, annis quinque illustrissimè, & erga doctrinarum studia longè liberalissimè SENATVS VENETI stipendijs conductus, prælego) Anatomes quoq; tractatio pertinet, eam in hominis constru- ctione inquirenda nauauit operam, ut modò sæpius hic & Bononiæ hanc ita administrauerim, ridiculoq; scholarum more expulso sic ostenderim atque docuerim, ut in hac nihil quod à ueteribus proditum ad nos peruenit, desiderare possimus, ac nullius quæ occurreret partis constructionem adhuc expeteremus. At medicorum segnitie nimium cauit, ne Eudemij, He- rophilij, Marini, Andree, Lyei, ac aliorum disseccionis procerum scripta nobis referuarentur, quum ne fragmentum quidem alicuius paginæ superfit tot illustrium autorum, quos uel Ga- lenus secundo commentario in Hippocratis librum de Natura humana, plures uiginti com- memorat, imò & Galeni Anatomicorum librorum uix dimidia pars ab interitu est uindicata. Qui uerò ipsum sunt secuti, in quorum classem Oribasium, Theophilum, Arabes, & nostros quotquot legere hæcenus mihi licuit, recensco (illorum bona dixerim uenia) omnes, si modò